

Sygn. akt II Ka 741/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Jarosława Kowalczyka

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2019 r.

sprawy **S. W.**

oskarżonego z art. 157 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez oskarżonego i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 25 lipca 2018 r. sygn. akt II K 64/17

wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego Z. J. (1) 840 złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika na etapie postępowania odwoławczego; zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 270 złotych opłaty za II instancję oraz obciąża go wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 złotych.

Sygn. akt II Ka 741/18

UZASADNIENIE

S. W. oskarżony było o to, że w dniu 18 lipca 2013 r. w O. gm. W., pow. (...) w woj. (...) zadając rękoma uderzenia po ciele Z. J. (1) spowodował u niego obrażenia ciała w postaci wstrząśnienia mózgu, złamania wieloszczelinowego prawej zatoki szczękowej, złamania kości nosowych z przemieszczeniem, krwiaka okularowego prawostronnego, rany tłuczonej małżowiny usznej lewej na powierzchni tylnej o długości 4 cm, złamania obojczyka lewego, drobnych zadrapań na przedniej powierzchni małżowiny usznej lewej oraz okolicy skroniowej lewej, podbiegnięcia krwawego i obrzęku policzka prawego, podbiegnięcia krwawego w okolicy kąta wewnętrznego oka lewego i policzka lewego, podbiegnięcia krwawego w okolicy podobojczykowej lewej, drobnej rany bocznej powierzchni nosa po stronie prawej, rany tylnej powierzchni małżowiny usznej lewej zaopatrzonej szwami, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów jego ciała na okres powyżej dni siedmiu,

to jest o czyn z art. 157 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy w Węgrowie

I. oskarżonego **S. W.** uznał za winnego tego, że w dniu 18 lipca 2013 r. w O., gm. W., pow. (...), w woj. (...) zadając rękoma uderzenia po ciele Z. J. (1) spowodował u niego obrażenia ciała w postaci wstrząśnienia mózgu, złamania wieloszczelinowego prawej zatoki szczękowej, złamania kości nosowych z przemieszczeniem, krwiaka okularowego prawostronnego, rany tłuczonej małżowiny usznej lewej na powierzchni tylnej o długości 4 cm, złamania obojczyka lewego, drobnych zadrapań na przedniej powierzchni małżowiny usznej lewej oraz okolicy skroniowej lewej, podbiegnięcia krwawego i obrzęku policzka prawego, podbiegnięcia krwawego w okolicy kąta wewnętrznego oka lewego i policzka lewego, podbiegnięcia krwawego w okolicy podobojczykowej lewej, drobnej rany bocznej powierzchni nosa po stronie prawej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów jego ciała na okres powyżej dni siedmiu, tj. czynu z art. 157 § 1 kk i za to na podstawie art. 157 § 1 kk skazał go na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 2 (dwa) lat;

III. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 15 (piętnaście) złotych;

IV. na podstawie art. 41a § 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym Z. J. (1) na okres 2 (dwa) lat;

V. na podstawie art. 41a § 1 i 4 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego Z. J. (1) na odległość mniejszą niż 5 (pięć) metrów na okres 2 (dwa) lat;

VI. na podstawie art. 46 § 1 kk zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego Z. J. (1) kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

VII. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego Z. J. (1) kwotę 2.360 (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika;

VIII. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem opłaty oraz obciążył go poniesionymi w sprawie wydatkami w kwocie 3.550,03 (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt 03/100) złotych.

Apelacje od tego wyroku wnieśli oskarżony oraz jego obrońca.

Apelacja oskarżonego zarzucała wyrokowi, że wydany został w oparciu o wadliwą ocenę dowodów oraz braki (nie zabezpieczenie dowodów na miejscu zdarzenia) już na poziomie prowadzonego śledztwa w postępowaniu przygotowawczym w związku z tym nie zostały wyjaśnione okoliczności powstania obrażeń jakich doznał Z. J. (1), które to mogłyby mieć decydujący wpływ na ocenę Sądu, że jest on niewinny.

Apelujący wnosił o wydanie wyroku uniewinniającego.

Apelacja obrońcy zarzucała:

1. obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 41 i 42 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, a polegającą w szczególności na prowadzeniu sprawy przez sędziego, co do którego ujawniły się okoliczności mogące wywoływać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności i bezzasadnym nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie tego sędziego,

2. obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 4, art. 5 par. 2, art. 6, art. 7, art. 8, art. 9 par. 1, art. 92, art. 167, art. 170, art. 193 par. 1, art. 201, art. 366 par. 1, art. 424, 442 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, a polegającą w szczególności na :

- jednostronnej i dowolnej oraz sprzecznej z wymogami art. 7 kpk ocenie materiału dowodowego,
- nie wyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a nawet jakby zaniechaniu wyjaśniania sprawy przy przyjęciu za dogmat zapatrywań i wskazań Sadu Odwoławczego wbrew brzmieniu art. 8 par. 1 i art. 442 kpk,
- mimo istotnych sprzeczności w depozycjach świadków oskarżenia oraz braków w opinii biegłego chirurga rodzących istotne wątpliwości co do przebiegu zdarzenia i winy oskarżonego, zaniechaniu jakichkolwiek prób wyjaśnienia wątpliwości i porzestaniu na ujawnieniu najważniejszych dowodów w sprawie bez ich przeprowadzenia,
- oparciu orzeczenia o niepełną i niejasną opinię biegłego niewłaściwej specjalności,
- zaniechaniu dopuszczenia dowodu z kompleksowej opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego i medycyny sądowej dla oceny mechanizmu powstania uszkodzeń ciała pokrzywdzonego w aspekcie oceny wiarygodności wersji prezentowanych przez strony i to mimo stosownych wniosków dowodowych obrony,
- naruszeniu prawa do obrony poprzez dowolne i bezzasadne oddalanie lub pozostawianie bez rozstrzygnięcia wniosków dowodowych obrońcy,
- tłumaczeniu wątpliwości na niekorzyść oskarżonego,
- rażącej sprzeczności istotnych ustaleń z treścią materiału dowodowego,
- pominięciu istotnych partii materiału dowodowego,
- niewłaściwym uzasadnieniu wyroku,

3. a w konsekwencji w/w naruszeń błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść a polegający w szczególności na ustaleniu, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Wskazując na powyższe wnosił o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji, ewentualnie o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Apelacje nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie Sąd Okręgowy odniesie się do zarzutu zawartego w pkt 1 apelacji obrońcy, a dotyczącego obrazy art. 41 i 42 kpk.

W trakcie drugiego rozpoznania sprawy na rozprawie w dniu 12 czerwca 2018 roku obrońca zgłosił wniosek o wyłączenie sędzi Anny Konieczny. Wniosek ten został negatywnie rozpoznany tego samego dnia i Sąd Okręgowy nie widzi podstaw do merytorycznego zakwestionowania tej decyzji. Faktem jest, że sędzia Anna Konieczny orzekała w sprawie II K 685/14 Sądu Rejonowego w Węgrowie nie jest to jednak okoliczność tego rodzaju, że mogła – stosownie do treści art. 41 kpk – wywołać uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności sędzi. Poglądu tego nie uzasadnia bowiem sam fakt, że przywołana sprawa toczyła się pomiędzy tymi samymi stronami – pokrzywdzonym był m. in. Z. J. (2), a oskarżonym S. W.. Zdarzenie, które było przedmiotem osądu w sprawie II K 685/14 miało miejsce 15 lipca 2010 r. i 17 lipca 2011 r. a więc dwa lata przed zdarzeniem, którego dotyczy przedmiotowa sprawa (18 lipca 2013r.). Są to dwa zdarzenia całkowicie od siebie oderwane i nie powiązane wzajemnie. Istotnie w obu tych sprawach podstawa ustaleń sądów stanowiły te same osobowe źródła dowodowe (zeznania małżonków J.). Nie sposób jednak uznać, że fakt ten rodzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędzi, która orzekała w pierwszej z tych spraw. Danie wiary depozycjom świadka w jednej ze spraw wcale przecież nie przesądza, że przymiot taki będzie przysługiwał świadkowi w każdej kolejnej sprawie, w której będzie składał zeznania. Gdyby przyjąć prezentowany przez obronę sposób argumentacji, wyłączeniu podlegałby każdy sędzia, który dokonał oceny zeznań świadka w jakiejś sprawie w sytuacji, gdyby ten sam świadek składał zeznania w kolejnej sprawie. Taka interpretacja art. 41 kpk doprowadziłaby

praktycznie do paraliżu wymiaru sprawiedliwości, poprzez wyłączenia sędziów od rozpoznawania, nierzadko bardzo licznych spraw, toczących się pomiędzy tymi samymi stronami.

Sąd nie podziela również zarzutu, iż Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie dopuścił się obrazy przepisów proceduralnych wymienionych w pkt 2 apelacji obrońcy. Odnośnie uzasadnienia wyroku to zaznaczyć należy przede wszystkim, iż ewentualne niedoskonałości w jego treści nie mogą uzasadniać rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym (art. 455a kpk). Niemniej analiza treści uzasadnienia wyroku nie daje podstaw do podzielenia zarzutu, iż Sąd I instancji sporządził je niezgodnie z wymogami art. 424 kpk. W uzasadnieniu tym bowiem Sąd wskazał jakie poczynił w sprawie ustalenia faktyczne, na podstawie jakich dowodów, a swoje stanowisko w odpowiedni sposób uargumentował wskazując jakim dowodom i z jakich przyczyn dał wiarę, a które uznał za niewiarygodne. Ta ocena dowodów mieści się w granicach wyznaczonych art. 7 kpk, nie przekracza granic oceny swobodnej, dlatego nie może być skutecznie zakwestionowana przez skarżących. W obu apelacjach Sąd Okręgowy nie dopatrywał się tego rodzaju argumentacji, która byłaby w stanie podważyć ustalenia Sądu Rejonowego, czy też będącą podstawą tych ustaleń ocenę dowodów.

Niewątpliwie głównymi źródłami dowodowymi, na podstawie których Sąd I instancji dokonał rekonstrukcji stanu faktycznego były zeznana pokrzywdzonego Z. J. (1) oraz jego małżonki A. J.. Faktem jest, że pomiędzy depozycjami tych osób zachodzą pewne drobne rozbieżności podniesione w apelacjach, ale nie są one na tyle istotne, aby mogły zdyskwalifikować zupełnie wiarygodność twierdzeń tych świadków. Małżonkowie J. są bowiem zgodni, co do jednej okoliczności mającej fundamentalne znaczenie dla odpowiedzialności oskarżonego, a mianowicie wielokrotnie, bez cienia wątpliwości zeznawali, że to S. W. zadając uderzenia spowodował u Z. J. (1) obrażenia ciała stwierdzone następnie w opinii biegłego chirurga. Jeżeli nawet były pewne nieścisłości i rozbieżności w zeznaniach tych świadków (nie rzutujące generalnie na ich wiarygodność) to tłumaczyć je należy takimi okolicznościami jak: dynamicznym przebiegiem zdarzenia, upływem znacznego czasu (kolejne rozpoznanie sprawy miało miejsce po upływie ponad 5 lat od zdarzenia), wiekiem pokrzywdzonego oraz jego stanem psychofizycznym (opinia psychologiczna k. 440-441, pinia sądowo-psychiatryczna k. 346-350). Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności niezrozumiałym i wręcz budzącym wątpliwości byłby fakt składania identycznych zeznań przez świadków na kolejnych etapach postępowania sądowego.

Sąd Okręgowy nie podzielił również zarzutu jakoby Sąd I instancji nie uwzględniając wniosków obrońcy o wywołanie dowodów z opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej oraz rekonstrukcji wypadków drogowych dopuścił się obrazy art. 167, 170, 193, 201 kodeksu postępowania karnego. Przywołany art. 193 kpk w § 1 przewiduje zasięgnięcie opinii biegłych jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych. W ocenie Sądu I instancji z sytuacją taką nie mieliśmy w odniesieniu do wniosków obrońcy dot. wywołania opinii biegłych i stanowisko to w zupełności uzyskało akceptację Sądu Odwoławczego. W trakcie postępowania wywołana została opinia biegłego lekarza chirurga, który zarówno w opiniach pisemnych, jak i ustnej wypowiedział się w przedmiocie obrażeń odniesionych przez Z. J. (1) stwierdzając, że najbardziej prawdopodobnym mechanizmem ich powstania były opisywane przez pokrzywdzonego uderzenia zadawane przez oskarżonego. Jednocześnie biegły uznał, że charakter i umiejscowienie obrażeń ciała pokrzywdzonego wskazują, że nie mogły one powstać w wyniku jednorazowego upadku czy uderzenia, a mało prawdopodobne jest aby były one następstwem upadku na kosiarkę. W sytuacji gdy, opierając się na wiarygodnych zeznaniach Z. J. (1) i A. J., Sąd odrzucił wersję prezentowaną przez oskarżonego (zgodnie z którą pokrzywdzony miałby wpaść pod jadącą kosiarkę) nie było potrzeby wywoływania opinii kolejnych biegłych z zakresu medycyny sądowej, czy też rekonstrukcji wypadków drogowych. W realiach przedmiotowej sprawy dowody te były zbędne, ponieważ nie doprowadziłyby do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy nie widział przeszkód do rozpoznania sprawy na rozprawie w dniu 28 lutego 2019 r. pod nieobecność oskarżonego, albowiem we właściwy sposób nie usprawiedliwił swojego niestawiennictwa z powodu choroby. Nadesłane w dniu rozprawy pocztą elektroniczną zaświadczenie lekarskie nie spełniło wymogów o jakich mowa w art. 117§2 a i nie pochodziło od lekarza sądowego. Sądowi Okręgowemu znany jest pogląd reprezentowany przez Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 18 listopada 2015 r. sygn. V KK 121/15, LEX nr 1920188, zgodnie z którym przepis art. 117 § 2a k.p.k., którego sens ma na celu dyscyplinowanie stron procesu w celu zapobieżenia

wykorzystywania przez nie powodów zdrowotnych do stosowania swoistej taktyki procesowej o znamionach obstrukcji, nie upoważnia do wyeliminowania strony z aktywnego udziału przez nią w procesie i nie powinien być stosowany bezwzględnie, bez próby wnikięcia w rzeczywiste powody braku takiego usprawiedliwienia, spełniającego wszystkie formalne wymogi. Brak formalnego zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do stawiennictwa może być usprawiedliwiony okolicznościami losowymi (choroba o charakterze nagłym, przebywanie za granicą itp.). W takiej sytuacji, art. 117 § 2a k.p.k. nie może mieć pierwszeństwa i wyłączać - na zasadzie procesowego *lex specialis* - stosowania art. 117 § 2 k.p.k., który nie pozwala na przeprowadzanie czynności bez udziału strony z powodu ujawnionych innych, wyjątkowych przyczyn jej niestawiennictwa (analogicznie SN w wyroku z 24.10.2018 r., sygn. akt VKK 483/2018. LEX nr 2573008).

Jednakże w przedmiotowej sprawie nie mieliśmy do czynienia z zaistnieniem jakichś nadzwyczajnych, nieprzewidzianych okoliczności, które uniemożliwiłyby oskarżonemu uzyskanie zaświadczenia lekarskiego spełniającego wymogi art. 117§2a kpk, dlatego Sąd Okręgowy uznał nieobecność oskarżonego za nieusprawiedliwioną i podjął decyzję o merytorycznym rozpoznaniu sprawy.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 437§1 kpk, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku. Orzeczenie o kosztach procesu uzasadniają art. 636§1 kpk, art. 627 kpk oraz §11 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

DP/bdk